

נידה ג. (תחילת העמוד) עד ג: ('שולים בדוקים מכוסים' ש 18 מהסוף)

ביאורי מושגים

ספק טומאה:

1. המשנה במסכת טהרות (ו:ו) קובעת שספק טומאה ברשות היחיד - טמא וברשות הרבים - טהור.
2. עקרונית מדובר שם על מקרה שבו ספק נגע בטומאה ספק לא נגע.
3. לא ברור האם הדין של רה"ר הינו דין ייחודי או שהוא הפעלה של חזקות והדין הייחודי בטומאה קיים רק ברה"י.
4. ר"ש סובר אצלנו (נידה) שברה"י יש מצב של ספק. ראשוני צרפת וספרד נחלקו האם ר"ש חולק על העקרון של המשנה וזהו דין כללי בכל טומאה ברה"י (כך סברו הצרפתים) או שזהו דין ייחודי במקרה שבו היתה בדיקה מקדמית (כך סברו הספרדים).

טעם המחלוקת:

ברשות הרבים -

המח' נובעת ממח' בדיני חזקות:
מה דין תרתי לריעותא?

ר"ש: ספק וברה"ר מטהרים במקרה של ספק.
חכמים: ודאי ואז מטמאים בכל מקום.

ברשות היחיד -

המח' נובעת ממח' בדיני ספקות טומאה:
מה דין ספק ברשות היחיד?

ר"ש: משאירים את הספק בספקו
חכמים: מטמאים ספק.

עיין
בביאור
מושגים

**כלים טמאים שהוטבלו במקוה שהיה מלא
ונמצא חסר:**

**חכמים - טמאים בכל מקום.
ר' שמעון - ברה"ר - טהור, ברה"י - ספק.**

משנה בהמשך המסכת

המוצא שרץ במבוי - כל מה שהיה במבוי מהפעם
האחרונה שבדקו את המבוי ועד עכשיו - טמא

מקרה זה שונה ממשנתנו כיוון שכאן יש
תרתי לריעותא (שרצי המבוי ושרצים
שבאו מבחוץ)

הערות על הסבר זה בשיטת שמאי:

1. אין לחשוש שהיא הרגישה בזמן השינה כיוון שהרגשה כזאת היתה מעירה אותה,
2. שמאי מודה בנשים שוטות שאינם מודעות להרגשתן - שטמאות למפרע,
3. שמאי מודה בכתמים כיוון שאין במה לתלותם - שטמאים למפרע.

טעמו השני של שמאי הזקן:

אישה מרגישה בזמן יציאת הדם,
טעמו של הלל הזקן:
תחושת יציאת מי רגלים
יכולה להטעות אותה.

שמאי אמר 'הנשים' ולא 'נשים' - כיוון שהוא רצה להבהיר שהוא חולק על ר"א הסובר שרק נשים המסולקות דמים לא מטמאות למפרע.

הערות על הסבר זה בשיטת שמאי:

אביי: שמאי מודה במששת במוך רגיל, שם הדם יכול להתעכב,

רבא: שמאי מודה במוך דחוק. (במוך רגיל הדם יכול לעבור במהירות)

טעמו השלישי של שמאי הזקן: הדם

היוצא מהרחם עובר מהר בפרוזדור ולא מתעכב שם.
טעמו של הלל הזקן: הדם יכול להתעכב בפרוזדור ולכן איננו יודעים לפני כמה זמן הוא יצא מהרחם.

יש ברייתא ממנה משמע
כהסבר זה בשיטת שמאי

יש ברייתא ממנה משמע
כהסבר זה בשיטת שמאי

טעמו הרביעי של שמאי הזקן: שמאי חשש שאם נטמא אותה למפרע גברים
יפרשו מנשותיהם מחשש שהם טמאות.
טעמו של הלל הזקן: כל הגזירה היא רק לעניין טהרות ולא לעניין היתר אישה
לבעלה.